

Política | Actualitzat el 09/10/2019 a les 06:42

Joan Coscubiela: «La solució del referèndum i la reforma federal han quedat, per ara, a l'arxiu de la història»

L'exdiputat considera que la unitat de l'independentisme "és una ficció" i afirma que la recepta d'ICV per confluïr amb els comuns és incompleta: "Alguna cosa va passar a la cuina perquè el plat no és l'esperat"

Joan Coscubiela. | Paula Roque

Per molt que s'hagi especulat amb el seu possible retorn a la política, els plans de Joan Coscubiela (Barcelona, 1954) passen per seguir com a director de l'Escola del Treball de Comissions Obreres. Assegura que desenvolupant aquesta tasca ha aconseguit ajuntar el seu "amor" -el sindicat- amb la seva "passió" -la formació-, fet que l'obliga a viure a cavall entre Barcelona i Madrid. Ja no està a la primera línia de la política, però segueix corrent els matins com ho feia durant la convulsa etapa en què va ser diputat per Catalunya Sí que es Pot al Parlament i, abans, també per a ICV al Congrés. Entre 50 i 60 quilòmetres a la setmana. "És quan corro que hi veig clar", sosté.

Lluny del terreny dels estirabots i les batalles dialèctiques a les xarxes socials en què sovint es veu immers entre independentistes i no independentistes, Coscubiela reflexiona en aquesta entrevista sobre el que ell defineix com "l'empantanegament" de la política catalana i, també ara,

de l'espanyola.

- **Dilluns vam viure una moció de censura presentada per Ciutadans que va fracassar (<https://www.naciodigital.cat/noticia/188661/ciutadans/situa/psc/diana/mocio/censura/fallida/contra/torra>) . Mirant-s'ho des de fora i utilitzant el títol del seu llibre, considera que el Parlament està ara més "empantanegat" que quan vostè era diputat?**

- En general, no només el Parlament sinó la vida política i social de Catalunya està molt més empantanegada. Entre altres coses perquè no hem estat capaços de construir una solució però tampoc trobem una sortida. I quan les aigües empantanegades no tenen una sortida, al final acaben putrefactes, que crec que malauradament és la situació en la qual estem ara.

- **Considera, doncs, que s'ha produït un deteriorament de l'activitat parlamentària?**

- Jutjar situacions en les que tu has estat mirades en un moment en què no hi ets sempre té un risc d'excés de subjectivisme. Personalment, crec que el que ha fet ha estat lliscar per la degradació institucional. Especialment al Parlament costa molt veure un debat de temes que afectin la gent malgrat l'esforç d'alguns grups. Perquè em consten iniciatives que afecten elements clau, com la renda garantida de ciutadania o dels drets de les dones, però el que destaca i el que es fa veure és la degradació de la política.

"Treballen per empitjorar perquè creuen que d'aquest estat putrefacte treuen avantatges polítiques partidàries encara que sigui a costa d'enfonsar més el país"

- **Qui són els responsables d'aquesta situació?**

- Agraeixo parlar de responsabilitat i no de culpa, perquè vivim en una cultura tan jueu-cristiana que tot ho mesurem en el terreny de la culpa i és una de les coses que em desagraden més. Les responsabilitats d'una realitat tan complicada i degradada mai són d'una sola part. A *Empantanegats* ja intento analitzar per què considero que hem arribat aquí. M'atreveixo a utilitzar l'expressió del Jordi Amat: és la conjura dels irresponsables. Però seria injust si digués que tothom té la mateixa responsabilitat. Utilitzant una terminologia del Raimon Obiols, hi ha uns que davant d'aquesta situació treballen per trobar una sortida, són els "milloristes".

I hi ha uns altres, i dilluns es va veure en la moció de censura, que són els *empitjoradors*. Treballen per empitjorar perquè creuen que d'aquest estat putrefacte treuen avantatges polítiques partidàries encara que sigui a costa d'enfonsar més el país. En aquest cas, hi ha un sector de l'independentisme que clarament treballa per a això i Ciutadans va olorar sang i va decidir que es tiraven com voltors.

- **Se n'alegra de mirar-s'ho des de fora?**

- Me n'alegro, però perquè el que estic fent ara m'omple molt, em sento molt més útil. Ara la meua feina m'obliga a llegir molt i a estar en contacte amb gent que aporta molt. Sota aquest drama que vivim, hi ha una part de la societat que no és que sigui millor o pitjor sinó que continua fent molta feina i reflexiona molt en profunditat sobre què està passant a Catalunya. No som ni el poble escollit que algunes vegades se'ls escapa a un sector de l'independentisme amb una certa concepció supremacista, insisteixo sempre en el matís que és una part, però tampoc som aquest poble maleït que alguns volen descriure.

Joan Coscubiela nega que Més País hagi contactat amb ell en cap moment Foto: Paula Roque

- S'ha parlat molt del seu nom des de que Més País, el partit d'Iñigo Errejón, ha decidit presentar-se a Catalunya (<https://www.naciodigital.cat/noticia/188740/cinc/clus/sobre/qui/es/juan/antonio/geraldes/candidat/errejon/catalunya>) . S'han posat en contacte amb vostè en algun moment?

- No. Amb mi no ha contactat ningú ni directa ni indirectament. El periodisme té pànic al buit i de vegades s'omple com es pot. Suposo que algú en algun moment devia deduir que potser jo podria ser una opció i a partir d'aquí es fa una bola. Jo tinc amics a tots els llocs de l'esquerra. També del món independentista. Crec que aquests amics saben quin és el meu estatus actual i que estic fent una feina que m'agrada moltíssim. També que vinc d'una cultura política del PSUC en què aquestes coses es fan de forma col·lectiva, no són rampells individuals. No crec gaire en l'acció individual com a salvadora de les coses.

- L'acció de presentar Més País a Catalunya és una acció "individual"?

- Em referia a la meua hipòtesi, no estava jutjant ningú. En el mateix moment que es trenca Podem i Errejón dona el pas de presentar una candidatura diferenciada a Madrid, estava cantat que faria el pas estatal. Només calia saber quan. Aquest quan no l'ha escollit ell i no li agrada perquè més aviat l'agafa a contrapeu, però la política té aquestes coses, que els temps no els esculls tu quasi mai sinó que te'ls escullen els altres. Des d'aquest punt de vista, té tota la lògica. S'ha produït un cert forat i Errejón ha decidir omplir-ho.

"Que Errejón es presenti a Catalunya, a llarg termini

crec que dificulta un procés de trobada amb la gent de Catalunya en Comú com el que s'ha produït amb Compromís"

- Presentar-se a Catalunya no li ha resultat precisament fàcil.

- En el cas de Catalunya té un altre element, i és fins a quin punt la situació diferenciada aquí, que el pes no el porta Podem sinó que el té una confluència més complexa i plural, era aconsellable o no presentar-se. I torna a aparèixer el que jo crec que és el dilema de la política en aquests moments: si mirar a llarg termini com mirem els corredors de maratons o mirar la immediatesa. A llarg termini jo crec que el fet que es presenti dificulta un procés de trobada d'Errejón amb la gent de Catalunya en Comú com el que s'ha produït amb Compromís. Però clar, sembla ser que el llarg termini en política ara és un oxímoron. El que ara és un conflicte demà es pot convertir en un punt d'acord. Però a curt termini, Errejón ha analitzat que la seva opció no era prou creïble si deixava de presentar-se en una circumscripció tan significativa com Barcelona. Alguns mitjans ja s'han encarregat de dir-li.

- Té sentit enfrontar-se en aquests moments a l'espai que lidera Ada Colau?

- Sembla sé que per a ell sí.

- I per a Joan Coscubiela?

- M'he autoproposat durant aquesta època intentar no parlar sobre determinades coses si no és per millorar el silenci. I, sobretot, intentar molestar el mínim possible. Això vol dir que si jo contesto a aquesta pregunta em poso en el paper d'actor polític, i prefereixo no fer-ho. Si et contestés com estaria obligat a fer-ho si estigués en actiu políticament, estic segur que no milloraria el silenci.

Coscubiela és ara director de l'Escola del Treball de CCOO Foto: Paula Roque

- Però hi ha espai electoral entre Jaume Asens i Meritxell Batet?

- Això ho sabem el 10 de novembre, i no és tirar pilotes fora. Però crec que una de les raons que han portat Íñigo Errejón a fer aquest pas és estar convençut de que sí. De que existeix un espai des de fa algun temps entre l'independentisme i l'*statu quo* que alguna gent considera que no està suficientment cobert i que la impressió que té és que aquest espai s'ha eixamplat com a conseqüència del malestar en l'àmbit de les esquerres per la nefasta gestió de la investidura. Hi ha gent que a la investidura s'ha situat de forma molt clara repartint culpes i responsabilitats i hi ha gent que no accepta el joc de qui té més proporció de culpa i responsabilitat.

Sembla que Errejón ha pensat que el seu jaciment de vots està en aquesta gent que, en un determinat moment, tenia dues opcions: votar a disgust o a l'opció menys dolenta o abstenir-se. La resposta només la tindrem el dia 10. Abans em preguntaves si tenia sentit enfrontar-se a Colau. Si al final el resultat de les esquerres a Catalunya en el seu conjunt són millors, algú pensarà que ha tingut sentit. Si són pitjors, tothom pensarà que no.

- Ha definit un espai, una mena de llimbs, entre l'independentisme i l'*statu quo*. No sé si vostè s'ubica a si mateix aquí però, en tot cas, hi ha algú que el representi en aquests moments?

- En moltes coses sí.

- Un sol partit o diversos?

- Quan veig l'Aina Vidal al Congrés o la Maria Freixanet al Senat, dues persones que estan a la llista d'En Comú Podem, em sento representat per quasi el 100% de les seves intervencions. O Joan Baldoví de Compromís. O Pablo Bustinduy, que alguns qualificarien d'*errejonista*. Em passa

una cosa que detecto que li passa a moltes persones i que no és només un fenomen català i espanyol, sinó que és a tot el món. S'està produint una fragmentació brutal. Els humans tendim a buscar l'espai polític perfecte, quasi en volem un que sigui només per a nosaltres. Li demanem a la política allò que, en un moment de crisi forta de la política, moltes vegades la política no està en condicions d'oferir. I quan no rebem aquesta resposta positiva tots tendim a expressar el desconcert i insatisfacció en forma d'indignació. Tot de forma molt efímera. Per això es dona la circumstància que l'últim partit en aparèixer en una determinada elecció té un plus. Per què? No per oferir millors solucions, sinó per ser els últims, perquè encara no han defraudat.

"La confluència era una opció necessària, m'atreveixo a dir que imprescindible, amb què la gent d'ICV ha anat amb tot el seu bagatge, que és molt, amb molta bona fe, però que no s'ha sabut aprofitar"

- Quan li he preguntat si se sentia representat per algú i s'ha referit a dirigents de Catalunya m'ha citat només dirigents d'ICV. Vist en perspectiva, veient també que ICV ha acabat dissolent-se, creu que no s'hauria d'haver fet el procés de confluència en l'espai dels comuns?

- Era una opció necessària, m'atreveixo a dir que imprescindible, amb què la gent d'ICV ha anat amb tot el seu bagatge, que és molt, amb molta bona fe, però que no s'ha sabut aprofitar. Els ingredients de la confluència són molt bons, la recepta també, però alguna cosa ha passat a la cuina que el plat no ha sortit com jo i molta gent esperava.

- Què ha fallat, segons vostè?

- Pel camí s'ha cremat molta gent, ens podíem haver estalviat algunes coses com l'escassa professionalitat amb la qual de vegades s'aborda la política com si fos una tasca que no requereixi professionalitat. Però soc molt prudent a l'hora d'analitzar això perquè no voldria caure en el vici de la melangia del que va poder ser i no va ser. Però estic convençut que era imprescindible fer-ho. Els ingredients eren bons, s'ajuntava el bagatge de la cultura del PSUC a través d'ICV i una part d'EUiA amb tota la força dels nous moviments socials representada per persones com l'Ada Colau. Era una fórmula de molta potencialitat. A la cuina ha passat alguna cosa que el plat no ha sortit com alguns pensàvem que havia de sortir. Però vaja, això passa fins i tot en les millors cuines.

Coscubiela sosté que la investidura fallida a Espanya s'explica també pel conflicte català Foto: Paula Roque

- Espanya està també "empantanegada"?

- En contra del que han defensat alguns dirigents i mitjans de comunicació, això que s'anomena com a problema català sempre ha estat un problema espanyol, claríssimament. I negar-ho ha estat una part del problema. Catalunya és qui més està patint les conseqüències, el grau més important de degradació: mal a la pròpia societat, el deteriorament de l'autogovern, el clima de tensió emocional entre la gent i jo m'atreveixo a dir de fractura, encara que a alguna gent no li agradi. Però està clar que és un dels factors que explica el bloqueig en el qual es troba en aquests moments la política espanyola.

I no només la política espanyola, perquè la instrumentalització política del conflicte català és un dels factors que més està degradant la qualitat de la política a Espanya. Un dels factors que fa que es discuteixi poc dels temes econòmics, dels temes socials, que tot es resumeixi moltes vegades a aquest factor.

- Veient la campanya que va fer el PSOE el 28 d'abril i la que està fent ara, creu que ha caigut també en la instrumentalització del conflicte català?

- Crec que el fenomen del PSOE no només és aquest. Alguns ens vam creure que el canvi que havia fet el PSOE, i Unides Podem també, que s'expressa amb les actituds a la campanya del 28-A, obria la porta al que alguns hem somniat durant tota la nostra vida, que és que a Espanya es produís un espai de cooperació mútua que permetés que tothom mantingués el seu espai i que, alhora, l'esquerra s'enfortís. El PSOE està claríssim que després de les eleccions autonòmiques i locals canvia la seva anàlisi de la situació i trastoca el que fins aquell moment havia estat una aposta clara per la construcció d'un espai d'esquerres.

- Per què?

- Crec que el PSOE intueix que ha arribat el moment d'ocupar molt espai, en aquest somni que tenen tots els partits de la seva naturalesa de ser un partit total. El que tenia CiU amb Pujol, el que va tenir el PSOE a l'època de Felipe González, que ho ocupaven tot i al seu costat quedaven només petits trossos. Ha caigut en aquesta trampa de creure que en un sol toc de bolera es podia carregar tant a Ciutadans com a Unides Podem. I ha estat facilitat, de manera molt ingènua i també pensant molt en clau de partit, i no en clau de país, per part de Pablo Iglesias i el nucli que ha estat negociant. I això ha estat el que ens ha portat fins aquí.

Però amb la repetició electoral, el PSOE ha quedat atrapat en una cosa que el més normal és que hagués intentat fugir-ne, i és que aquestes eleccions es fessin sota l'aixafament emocional, especialment a Catalunya però també a tota Espanya, del procés i de la sentència. Continuo sense entendre-ho, jo sempre crec que la gent pren decisions racionals, encara que no hi estigui d'acord, i aquesta em resulta profundament irracional.

- Diu que el seu somni era aquest espai de "cooperació" de les esquerres. El 25 de juliol què va pensar quan va veure que se n'anava en orris aquesta coalició que semblava que estava a punt de tancar-se?

- El 25 de juliol no vaig tenir cap, cap, cap sentiment. Em va enganxar fent muntanya al Ruwenzori, a Uganda amb la frontera amb el Congo, sense cap tipus de cobertura durant 11 dies. No em vaig assabentar de res. Quan vaig tornar i em vaig connectar, les primeres notícies que em van entrar via Twitter eren de just els dos o tres dies en què tothom opinava que s'estava a punt d'arribar a un acord i vaig tenir una alegria espectacular que em va durar 30 segons, el temps en què vaig descobrir que era una notícia passada, que al final el que havia passat era exactament el contrari. Després he tingut ja temps de pair tot allò i em continua resultant increïble.

"Puc entendre que el Pablo Iglesias demani estar al govern. És legítim, ho he dit sempre. Que ho plantegi com una condició innegociable ja no m'ho sembla tant. Que Pedro Sánchez es parapeti en que de cap manera pot entrar, també em resulta una mica incomprendible"

- L'actitud de Sánchez? La d'Iglesias? O ambdues?

- Jo puc entendre que el Pablo Iglesias demani estar al govern. És legítim, ho he dit sempre. Que ho plantegi com una condició innegociable ja no m'ho sembla tant. Que Pedro Sánchez es parapeti en que de cap manera pot entrar, també em resulta una mica incomprendible. Els arguments que s'utilitzen em resulten profundament destructius per a tothom i per a aquesta estratègia de cooperació interessada que jo defenso. Que en un determinat moment el que era impossible per Sánchez es convertís en una proposta que és una vicepresidència i tres ministeris, encara que fos amb trampes, em resulta també incomprendible. Perquè clar, el que era impossible era impossible.

Que en aquell moment, la nit del 24, el Pablo i la seva gent no ho acceptés, quan era el que estava demanant, i quan gran part de la seva gent li estava dient que s'havia d'entrar en aquesta lògica, em sembla descoratjador. Que després quan apareixen veus que plantegen que la investidura es faci a canvi de res, simultàniament el Pablo s'hi negui, i portaveus del govern, o del

PSOE, perquè mai sabíem en nom de qui parlaven, diguin que no, que no ho volen ni gratis, ja em sembla... Això és el que fa que la gent estigui desconcertada, i quan tu em preguntaves, hi ha forat electoral? Doncs jo diria que una part del forat neix d'això. Del desconcert, de la insatisfacció, del cabreig per aquestes coses.

Coscubiela sosté que voldria que la sentència del Suprem no fos de venjança Foto: Paula Roque

- Creu que la sentència del Tribunal Suprem marcarà un punt d'inflexió en el procés?

- En aquest tipus de coses haig d'anar molt en compte de distingir el que són anàlisis i desitjos. A mi m'agradaria que fos un punt d'inflexió, però tinc molts dubtes. En primer lloc, depèn de la sentència. De si la sentència cau en la trampa de no ser justícia sinó venjança. Recordo sempre un aforisme llatí, *ius summum, summa injuria*: la justícia en grau extrem es converteix en una suma injustícia. Jo he defensat que hi ha marge, des d'un punt de vista jurídic, per a una sentència que no entri en la lògica dels que diuen que només l'absolució total és justícia ni tampoc en la d'altres que creuen que només amb una sentència exemplificadora, que és la manera de dir-li suaument venjativa, s'impedirà que això es torni a produir. Jo crec que hi ha marge des d'aquesta perspectiva. I encara espero de la lucidesa jurídica, que lògicament està molt influenciada per la política, perquè creure que una sentència com aquesta no està influenciada per l'entorn polític és demanar aigua seca, és impossible.

- I més enllà de què diu la sentència?

- Després, dependrà de qui sigui capaç de guanyar dins de cadascun dels espais que estan articulats en el conflicte. Si en el món de l'independentisme tira endavant o acaben sent hegemònics els plantejaments que estan fent gent com Joan Tardà o com el propi Campuzano, que diuen que sí o sí la sentència ha de suposar un punt d'inflexió i que sí o sí cal respondre amb política, s'estarà fent una aportació. Si, en canvi, s'imposa l'estratègia explicada per Puigdemont amb el seu

grupuscle d'anar a buscar la confrontació sostinguda, doncs no. I per l'altre costat igual.

Si s'imposa la lectura que fan, per exemple a Catalunya, la gent de Catalunya en Comú Podem o el PSC al voltant de buscar punts de contacte, doncs es pot obrir camí a la sortida, que no a la solució. Fa molt de temps que jo distingeixo, que la solució entesa com a independència, referèndum -encara que sigui consultiu-, reforma federal de la Constitució, si van poder ser solució en algun moment, els fets d'aquests dos anys, de moment, ho han deixat a l'arxiu de la història per molt de temps.

"L'amnistia no està plantejada per treure la gent de la presó perquè no és viable, està feta per donar una imatge de cohesió de l'independentisme"

- Ni el referèndum sobre la independència ni la reforma federal poden ser solució ja?

- Sí, perquè cal ser conscients que el que en algun moment, encara que sigui molt difícil, pot ser una solució, complexa, difícil, que requereix la confluència de molts factors, que tots els estels es posin a favor, és viable, quan passen coses com les que han passat en aquests dos anys a Catalunya i a Espanya, l'oportunitat es perd. No definitivament potser, però sí queda arxivada. Jo no sóc capaç de veure en aquest moment ni el consens a Catalunya ni a Espanya per fer un referèndum consultiu, però tampoc els que plantegen l'alternativa d'una reforma federal de la Constitució.

Per tant, potser fariem tots bé en girar el focus de la nostra mirada i no centrar-la en buscar la solució, que de moment està pitjor que fa dos anys, sinó focalitzar-la en la sortida. Perquè si som capaços de trobar la sortida a les aigües empantanegades i putrefactes, igual d'aquí un temps podem tornar a recuperar la idea de la solució. Jo no dic que estigui morta per sempre, dic que ara en aquest moment no és viable. I, des d'aquesta perspectiva, aquí hi juguen un paper també molt important els mitjans de comunicació. Quin relat s'imposi a Catalunya i a Espanya. Tu i jo sabem que, malauradament, hi ha dirigents polítics i mitjans de comunicació que tenen ja el seu titular sobre la sentència sense haver-la llegit.

L'exdiputat del Parlament considera que cal que els presos estiguin en llibertat . Foto: Paula Roque

- Està a favor de la petició d'amnistia dels empresonats?

- Des de la meua perspectiva, és imprescindible treure la gent de la presó per raons de justícia. També perquè amb gent a la presó no hi haurà sortida al conflicte. Esperant que no calgui, s'haurà de treballar per a l'indult. Perquè l'indult pot tenir receptivitat a Espanya; l'amnistia, no. I l'amnistia no està plantejada per treure la gent de la presó perquè no és viable, està feta per donar una imatge de cohesió de l'independentisme. Molt em temo que és una instrumentalització dels presos, perquè si es volgués de veritat, seria l'indult.

Però és que, a més, té un altre component que em sembla perillós en termes democràtics perquè pretén establir una similitud entre la situació actual i la de la transició. Quan es diu llibertat, amnistia i autodeterminació en el fons s'està intentant situar en l'imaginari de molta gent que es tracta de provocar la ruptura amb la dictadura espanyola per donar pas a la democràtica república catalana. Aquest imaginari és pervers des del punt de vista democràtic.

-Què en pensa de com s'estan plantejant les mobilitzacions de resposta a la sentència?

- Que si la sentència acaba en una condemna de les que es consideren dures, des del punt de vista de l'independentisme hi ha d'haver mobilitzacions, això és així, i ho puc entendre perfectament. Perquè encara que alguns reconeixin que va ser un error fer el que es va fer, que es va cometre un error el dia 9 de novembre del 2015 quan es va aprovar aquella resolució al Parlament, que no es va aprofitar les sis vegades que va tenir la majoria independentista per redreçar la situació, que les explica molt bé el Francesc-Marc Álvaro en el seu llibre... Encara que un estigui convençut que l'independentisme també ha estat coparticip d'aquest desastre, jo ho entenc. Tens gent a la presó i l'únic que pots fer és mobilitzar-te.

Ara, per a mi, una mobilització útil és aquella que estigui al servei de veritat de l'alliberament dels

presos i, per tant, de contribuir a la sortida, i no estigui al servei d'estratègies partidàries o al servei d'aquesta cosa que s'anomena la cohesió de l'independentisme. Perquè la cohesió de l'independentisme no és possible, és una ficció mentre uns vulguin anar al nord i els altres al sud, que és el que passa en aquest moment. La cohesió és una ficció, és una teatralització.

- I del paper que estan jugant els sindicats? La Intersindical-CSC ha convocat una vaga general i CCOO s'hi oposa.

- Em permetràs que matisi una cosa. Per a mi un sindicat només és aquella organització que té afiliats, organitza aquests afiliats i té una representativitat als centres de treball. Altres tenen nom de sindicat però no tenen les seves condicions. Jo puc convocar el que sigui, però si no tinc la força i la capacitat per fer-ho, no sortirà. Per tant, ja avanço quin és el meu plantejament. Crec que és un error els que convoquen una vaga als centres de treball, perquè ara s'utilitza el concepte vaga per a tot. Per a mi, la vaga és la interrupció del treball per un conflicte que pot tenir naturalesa laboral o socioeconòmica front els empresaris o el poder polític, però que té el seu epicentre als centres de treball. Si no hi ha interrupció del procés productiu, no hi ha vaga, hi ha una altra cosa. Hi ha una manifestació. Totes legítimes, però no és una vaga.

Crec que és un error, sabent quina és la situació que hi ha a Catalunya en aquests moments, amb una societat fragmentada al voltant del procés, per tant amb una fragmentació que existeix també als centres de treball. Portar aquest conflicte als centres de treball és portar la polarització als centres de treball i socavar i fer molt de mal al sindicalisme i als treballadors que necessiten preservar la unitat als centres, que és el que en aquests moments han aconseguit amb molts esforços CCOO i UGT.

" Crec que és un error els que convoquen una vaga als centres de treball, perquè ara s'utilitza el concepte vaga per a tot"

- De debat també n'hi ha hagut, però.

- Han participat en les mobilitzacions en defensa dels drets dels presos, però s'han negat a portar el conflicte als centres de treball per evitar precisament això. Hem de tenir en compte que aquest conflicte està destruint, entre altres coses, moltes de les organitzacions que havien vertebrat des del punt de vista plural la nostra societat, que és la que ens ha fet tan forts i ens permetia parlar durant molt de temps d'un sol poble. El sindicalisme, malgrat les ferides que ha patit, ha aconseguit sortir viu d'aquest embat, però és que hauria de ser un objectiu de país. Una estructura de país és tenir sindicats forts, implementats als centres de treball, cohesionats, que no estiguin partits per l'opinió dels treballadors al voltant del tema de la independència. I tot el que sigui portar aquest conflicte als centres de treball és anar en contra de la cohesió de la societat catalana i del propi concepte de Catalunya un sol poble. Em sembla d'una gran irresponsabilitat.

- Però més enllà de l'impacte que té el conflicte entre Catalunya i Espanya, el sindicalisme està en crisi?

- De transformació, claríssimament.

Joan Coscubiela, durant l'entrevista amb NacióDigital Foto: Paula Roque

- Què vol dir això?

- Com li passa a totes les estructures socials pròpies d'una etapa històrica, que és una societat industrialista, de gent que treballa en centres de treball grans, de temps analògics, d'unes regulacions nacionals, d'unes economies tancades, pateixen el que jo anomeno el síndrome del coala. De cop i volta, hi ha una desforestació dels boscos d'eucaliptus i el seu hàbitat natural desapareix i fins que no troben un altre hàbitat es pateix molt. Li passa al sindicalisme, als partits, a les entitats socials, als mitjans de comunicació, a les institucions i a tothom. És crisi de transformació, que no de desaparició. La clau està en què el sindicalisme sàpiga entendre en què consisteix aquesta crisi per, a partir d'aquí, fer una transformació. Exactament el que ha fet durant 150 anys. No concebo una societat sense que el treball tingui un paper absolutament central i que la forma en què s'organitza, exerceix la seva representació i el conflicte social no tingui protagonisme.

-Se'ns alerta d'una recessió econòmica que pot colpejar una societat que ja va sortir molt més dèbil de l'anterior crisi i amb un sistema productiu precari. Quin paper han de jugar els sindicats en aquest context?

- El que estem intentant fer. Amb tres missatges molt clars i vinculats a la pràctica quotidiana. Primer, constatar que mai hem sortit de la crisi anterior que sí que va tenir característiques de recessió. És veritat que s'ha produït creixement econòmic, però sense reducció de la desigualtat, sinó amb un augment molt important de la precarietat laboral i de la desigualtat social. En segon lloc, anar amb compte amb no alimentar les profecies d'autocompliment. Si tots acabem parlant de recessió, en economia hi ha un factor que és l'estat emocional de la gent, que fa que quan la gent diu que la cosa va malament, incideix en els seus hàbits de consum, en les seves estratègies d'inversió en les empreses, en el comportament com a persones i consumidors... acaba anant malament.

A Espanya de moment tenim un procés de desacceleració econòmica, que no és poc important perquè s'està notant moltíssim, torna ha haver-hi una punta forta de de destrucció d'ocupació a la indústria. I el tercer element és no encarar aquesta realitat amb una barreja de premonició i resignació. Alguns factors no cauen del cel, venen com a conseqüència d'estratègies econòmiques molt perverses. Algunes estan en mans d'Espanya i d'altres no, com la bogeria del Trump amb l'unilateralisme. A nivell europeu s'ha d'acabar amb la bogeria de l'austeritat i a Espanya afrontar les reformes laborals, que ens han fet molt de mal. En tot cas, és evident que per afrontar aquest canvi de cicle que és probable que vingui cal estabilitat política des de la perspectiva d'un govern d'esqueres que sigui capaç d'entendre que només és possible fer polítiques d'esqueres amb la cooperació en l'ampli espai que la componen.

- Es veu tornant a la primera línia de la política?

- Estic tremendament a gust fent el que faig. I quan un està a gust fent una cosa, en principi, no es proposa canvis. Però tinc una certa edat com per saber que no has de dir mai mai i no dir mai sempre. És a dir, no facis mai afirmacions rotundes perquè la vida dona moltes voltes. Estic tan a gust amb el que estic fent que el meu cap no està pensant en la política institucional. Política se'n pot fer de moltes maneres. De fet, crec que n'estic fent.

Joan Coscubiela, director de l'Escola de Formació de CC OO. Foto: Paula Roque